

Dels coberts a les runes

L'illa de cases de Banyoles on fins al 2009 hi havia hagut la popular Fonda Comerç, coneguda com a Can Banal, ha desaparegut i en el seu lloc hi aixecaran un bloc d'habitatges

Una màquina treballant en l'enderroc de Can Banal, la setmana passada R.E.

Els edificis de la cantonada dels carrers Hysern i Divina Pastora, al Barral de Banyoles, han estat enderrocats i s'hi farà un nou bloc de pisos. Amb les runes ha desaparegut el rastre d'un establiment molt popular a la ciutat al llarg del segle passat, com va ser la Fonda Comerç, o Can Banal, com els banyolins l'han conegut sempre; un exemple d'aquells llocs on els nostres avis –i els seus avantpassats– podien menjar i dormir de manera modesta però digna; locals que s'omplien a vessar els dies de mercat o per les festes i fires d'aquells anys en què la lentitud dels desplaçaments

exigia sovint fer nit pel camí. Més endavant, els viatjants i els homes de negoci els prendrien el relleu. També gent de la faràndula: l'historiador Josep Grabuleda explica a Botigues de Banyoles (Rigau Editors) que per Can Banal hi havien passat celebritats com els cantants Luis Aguilé i Salomé o actrius com Concha Velasco.

Can Banal va tancar l'estiu del 2009, quan ja feia un temps que no s'hi oferien pernoctacions i només era restaurant. L'havia obert el 1927 el matrimoni format per Narcís Banal i Pilar Bertran. Anteriorment, el local havia estat utilitzat per guardar-hi cavalls, eugues i burros, aprofitant que tenia un gran pati interior on, en la nova funció de la casa, els viatgers van poder deixar els carruatges. Als Banal no els venia de nou el ram, ja que els pares d'en Narcís –Pere i Llúcia– havien regentat una fonda que estava situada a la cantonada del carrer de la Canal i la plaça dels Turers i que havia acabat tancant.

Durant unes quantes dècades, la fonda del carrer Hysern va ser un negoci pròsper, en part, gràcies al fet de tenir a tocar Can Xampinya, un local molt concorregut on feien ball i cinema. Estem parlant de les dècades dels cinquanta, seixanta i setanta del segle passat, quan el fundador havia mort i al capdavant de la fonda hi havia els dos fills, Joan i Josep, juntament amb la mare, que portava la cuina. El pollastre a l'ast era el que més es demanava. "En un dia –explicava Joan Banal l'any 2010 a la revista Les Garrotxes– podíem arribar a coure 180 pollastres! Vam arribar a tenir fins a vuit cambres i de feina no en faltava."

Les runes d'aquests dies del carrer Hysern evoquen un món i uns costums desapareguts. N'hi ha que contempen les obres, potser amb nostàlgia.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 18-05-2022, Pàgina 24

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2141214-dels-coberts-a-les-runes.html>